

OBSAH

OBSAH	3
ÚVOD	5
TEORETICKÁ ČÁST	7
1 VYMEZENÍ ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	7
1.1 VYMEZENÍ POJMŮ GRAMOTNOST, ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST, FUNKČNÍ GRAMOTNOST, ŠKOLSKÁ GRAMOTNOST	9
1.2 POČÁTEČNÍ ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST	12
1.2.1 <i>Metody výuky čtení v 1. ročníku ZŠ v kontextu s rozvojem počáteční čtenářské gramotnosti</i>	16
1.2.2 <i>Faktory ovlivňující počáteční čtenářskou gramotnost</i>	20
2 STAV ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	24
2.1 VÝZKUM ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI ŠETŘENÍ PIRLS	27
2.2 VÝZKUM ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI ŠETŘENÍ PISA	32
3 ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST ČESKÝCH ŽÁKŮ V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ A VÝCHODISKA PRO NAŠE ŠKOLSTVÍ	37
3.1 VÝSLEDKY ČESKÝCH ŽÁKŮ – VÝZKUM PIRLS	37
3.1.1 <i>Způsoby výuky čtení a jejich vliv na rozvoj čtenářských kompetencí</i> ...	40
3.1.1.1 Užívané zdroje	41
3.1.1.2 Typy textů	44
3.1.1.3 Činnosti následující po přečtení	45
3.1.1.4 Aktivity při výuce čtení	46
3.1.1.5 Rozvíjení čtenářských dovedností	47
3.1.1.6 Způsoby práce s výukovým materiálem	49
3.2 VÝSLEDKY ČESKÝCH ŽÁKŮ – VÝZKUM PISA	49
3.3 POROVNÁNÍ VÝSLEDKŮ ČTENÁŘSKÝCH DOVEDNOSTÍ VYBRANÝCH ZEMÍ VE VÝZKUMU PISA A PIRLS	53
4 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A INTEGRACE PROBLEMATIKY POROZUMĚNÍ TEXTU V NĚM	54
4.1 PRINCIP KOMPLEXNOSTI VE VÝUCE ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY	65
5 SOUČASNÉ UČEBNICE ČESKÉHO JAZYKA A JEJICH ROLE PŘI VÝUCE POROZUMĚNÍ TEXTU VE SPOJENÍ S AKTIVITAMI VEDOUcíMI KE ZKVALITŇOVÁNÍ ČTENÁŘSKÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ	68
5.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA UČEBNIC	69
5.2 UČEBNICE ČESKÉHO JAZYKA A INTEGRACE UČIVA POROZUMĚNÍ TEXTU V NICH	73
5.2.1 <i>Specifika nově pojatých učebnic mateřštiny</i>	75
PRAKTICKÁ ČÁST	81
6 METODOLOGIE EMPIRICKÉ ČÁSTI	82
7 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ – NEJČASTĚJI UŽÍVANÉ UČEBNICE ČEŠTINY	84
7.1 VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT	84
7.2 ZÁVĚR DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	87
8 MONITOROVÁNÍ VÝUKY MATEŘSKÉHO JAZYKA	88
8.1 VYHODNOCENÍ ZÍSKANÝCH DAT	88
9 ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 1. STUPEŇ ZÁKLADNÍCH ŠKOL	103
9.1 ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 1. ROČNÍK ZŠ	105
9.1.1 <i>Integrace vnitropředmětových vztahů</i>	106

9.1.2	<i>Výchozí texty učebnic</i>	111
9.1.3	<i>Typ „textů“ mluvnických cvičení</i>	114
9.1.4	<i>Úkoly k textu rozvíjející cíleně čtenářskou gramotnost</i>	117
9.2	ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 2. ROČNÍK ZŠ.....	119
9.2.1	<i>Integrace vnitropředmětových vztahů</i>	119
9.2.2	<i>Výchozí texty učebnic</i>	121
9.2.3	<i>Typ „textů“ mluvnických cvičení</i>	122
9.2.4	<i>Úkoly k textu rozvíjející cíleně čtenářskou gramotnost</i>	125
9.3	ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 3. ROČNÍK ZŠ.....	126
9.3.1	<i>Integrace vnitropředmětových vztahů</i>	126
9.3.2	<i>Výchozí texty učebnic</i>	128
9.3.3	<i>Typ „textů“ mluvnických cvičení</i>	129
9.3.4	<i>Úkoly k textu rozvíjející cíleně čtenářskou gramotnost</i>	131
9.4	ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 4. ROČNÍK ZŠ.....	132
9.4.1	<i>Integrace vnitropředmětových vztahů</i>	132
9.4.2	<i>Výchozí texty učebnic</i>	133
9.4.3	<i>Typ „textů“ mluvnických cvičení</i>	134
9.4.4	<i>Úkoly k textu rozvíjející cíleně čtenářskou gramotnost</i>	136
9.5	ANALÝZA UČEBNIC ČESKÉHO JAZYKA PRO 5. ROČNÍK ZŠ.....	137
9.5.1	<i>Integrace vnitropředmětových vztahů</i>	137
9.5.2	<i>Výchozí texty učebnic</i>	138
9.5.3	<i>Typ „textů“ mluvnických cvičení</i>	139
9.5.4	<i>Úkoly k textu rozvíjející cíleně čtenářskou gramotnost</i>	141
10	VÝSTUPY PRO PEDAGOGICKOU PRAXI	142
	ZÁVĚR	146
	SUMMARY	148
	POUŽITÁ LITERATURA	149
	PŘÍLOHA 1	151
	PŘÍLOHA 2	152
	PŘÍLOHA 3	153
	PŘÍLOHA 4	156
	PŘÍLOHA 5	158
	REJSTŘÍK	159